

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADSKO VIJEĆE

ODLUKA
O PODIZANJU SPOMEN-OBILJEŽJA „HVO SARAJEVO“
(Prijedlog)

Predlagač: Komisija za spomenike
Gradskog vijeća Grada Sarajeva
Obrađivač: Služba za urbano planiranje,
investicije, stambene i komunalne poslove

Sarajevo, januar 2020. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

Na osnovu člana 26. stav (1) tačka 2. Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 34/08 –prečišćeni tekst)-i člana 6: Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 49/19) Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na sjednici održanoj _____, donijelo je

(prijedlog)

ODLUKU O PODIZANJU SPOMEN-OBILJEŽJA „HVO SARAJEVO“

Član 1.

Podiže se Spomen-obilježje „HVO Sarajevo“ (u daljem tekstu: Spomen-obilježje), kao Spomen-obilježje od značaja za Grad Sarajevo.

Član 2.

Spomen-obilježje se podiže na području mjesne zajednice Čengić vila 1, ulica Nedima Filipovića, k.č. 975/2, a prema idejnom rješenju koji je sastavni dio podnesene inicijative.

Član 3.

Podnosilac inicijative za postavljanje Spomen-obilježja je „Udruga organizatora otpora, umirovljenih i demobiliziranih branitelja HVO Sarajevo“.

Grad Sarajevo će preduzeti sve aktivnosti na pribavljanju potrebnih saglasnosti i odobrenja za podizanje Spomen-obilježja.

Član 4.

Finansiranje postavljanja Spomen obilježja snosit će Grad Sarajevo.

Član 5.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

Predsjedavajući Gradskog vijeća

Igor dr. Gavrić

Broj:
Sarajevo,

O b r a z l o ž e n j e:

PRAVNI OSNOV:

Pravni osnov za donošenje ove odluke sadržan je u odredbama član 26. stav (1) tačka 2) Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 34/08 – prečišćeni tekst) kojim je propisano da Gradsko vijeće donosi odluke, druge propise i opće akte i daje njihovo tumačenje.

Pravni osnov sadržan je i u članu 6. Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 49/19) kojim je propisano da odluku o podizanju spomenika od značaja za Grad Sarajevo donosi Gradsko vijeće Grada Sarajeva. Istim članom su propisani i elementi odluke.

RAZLOZI DONOŠENJA:

„Udruga organizatora otpora, umirovljenih i demobiliziranih branitelja HVO Sarajevo“ podnijelo je inicijativu za podizanje Spomen obilježja „HVO Sarajevo“.

Predložena lokacija za podizanje Spomen obilježja se nalazi na području mjesne zajednice Čengić vila 1, ulica Nedima Filipovića, k.č. 975/2,.

Komisija za spomenike je, postupaju u skladu sa Odlukom o podizanju spomenika od značaja za Grad Sarajevo, nakon razmatranja Inicijative, donijela odluku da je spomenik od značaja za Grad Sarajevo i predložila Gradskom vijeću Grada Sarajeva donošenje ove Odluke.

FINANSIJSKA SREDSTVA:

Za realizaciju ove Odluke potrebno je predvidjeti sredstva u Budžetu Grada Sarajeva.

**IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI
NA NACRT ODLUKU O PODIZANJU SPOMEN-OBILJEŽJA
„HVO SARAJEVO“**

U skladu sa Zaključkom Gradskog vijeća Grada Sarajeva broj: O1-GV-02-1244/19 od 27.11.2019. godine provedena je javna rasprava na Nacrt Odluku o podizanju spomen-obilježja „HVO Sarajevo“

Pozivi za učešće u javnoj raspravi su, u skladu sa navedenim Zaključkom, upućeni sljedećim subjektima:

- Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo
- Općina Novo Sarajevo
- klubovima vijećnika u Gradskom vijeću Grada Sarajeva
- linkom na web stranici Grada Sarajeva svim zainteresovanim
- Primjedbe, prijedlozi i sugestije iznesene na sjednici Gradskog vijeća kao i zaključci Komisije za spomenike smatraju se prilogom javne rasprave

Javna rasprava je trajala 30 dana odnosno do 27.12.2019. godine.

U javnoj raspravi učešće su uzeli sljedeći subjekti:

1. Komisija za spomenike Gradskog vijeća
2. Grad Sarajevo (Predlagač)
3. Udruženje penzionera vojnih osiguranika u FBiH

Komisija za spomenike Gradskog vijeća

Poslije uvodnih napomena i rasprave, na prijedlog Predsjedavajućeg, jednoglasno su usvojeni sljedeći zaključci:

1. Komisija za spomenike utvrđuje Nacrt Odluke o podizanju Spomen-obilježja „HVO Sarajevo“ i upućuje ga Gradskom vijeću na razmatranje, te predlaže Gradskom vijeću zaključak kojim bi se utvrđeni Nacrt Odluke uputio u javnu raspravu kako je predložen, u trajanju od 30 dana.
2. Imajući u vidu da je smisao podizanja Spomen-obilježja „HVO Sarajevo“ odavanje počasti poginulim, Komisija za spomenike ostaje pri stavu donesenom prilikom razmatranja Inicijative za podizanje ovog Spomen-obilježja na svojoj sjednici od 20.09.2017. godine, a koji se odnosi na Idejno rješenje Spomen-obilježja, odnosno na tekst koji se nalazi na spomen ploči, a na sljedeći način:
 - Da tekst započinje sa činjenicama o braniteljima (broju poginulih, odnosno početkom trećeg pasusa, a da prvi pasus predloženog teksta postaje drugi, a drugi pasus predloženog teksta postaje treći).

STAV PREDLAGAČA

Cijeneći predloženo smatramo sljedeće:

- Grad Sarajevo kao predlagač i investitor ovog projekta uvažava stav Komisije za spomenike Gradskog vijeća i mijenja predloženi tekst koji će biti na spomen-obilježju tako da glasi:

„Dosad je utvrđeno da su za slobodu grada Sarajeva i države Bosne I Hercegovine svoje živote dala 102 pripadnika HVO Sarajevo i Hrvatske brigade 'Kralj Tvrtko'.

Vojno-politička organizacija HVO SARAJEVO utemeljana je 29.05.1992. godine u Sarajevu, na inicijativu Hrvatskog gospodarskog društva BiH. Brojala je više od 5000 branitelja različite nacionalne i vjerske pripadnosti.

Gradski stožer HVO Sarajevo je bio smješten u sarajevskom naselju Čengić Vila (u poslovnom prostoru 'Geoinžinjeringa', ulica Nedima Filipovića7).

Neka im je vječna slava i hvala!

Udruga organizatora otpora,

Umirovljenih i demobiliziranih branitelja HVO SARAJEVO

Spomen-obilježje podiže Grad Sarajevo”

Grad Sarajevo (predlagač)

Obzirom da Grad Sarajevo samostalno podiže ovo spomen-obilježje kao spomen-obilježje od interesa za Grad Sarajevo, tekst koji se nalazi na spomen-obilježju u posljednjoj rečenici mijenja se tako da umjesto:

„Izgradnju ovog spomen-obilježja podržali:.....”

glasi

„Spomen-obilježje podiže Grad Sarajevo“

Udruženje penzionera vojnih osiguranika u FBiH

Poštovani,

U vezi pokretanja inicijative te utvrđivanja Nacrta Odluke o podizanju Spomen-obilježja „HVO Sarajevo“ i upućivanja na razmatranje na Gradskom vijeću i otvaranja javne rasprave po tom pitanju u trajanju od 30 dana, Udruženje penzionera vojnih osiguranika u FBiH, kao nestranačka, multietnička, boračka i neprofitna organizacija daje svoj STAV I MIŠLJENJE U VEZI TOGA:

1. HVO Sarajevo u toku agresije na RBiH imalo je jako upitnu ulogu u odbrani Sarajeva u periodu 1992.-1995. godine. Naime, kao sastavni dio OS R BiH nije preuzeo niti jednu liniju odbrane grada Sarajeva. Istina je da je na početku agresije bio lociran na Stupu, kasnije napustio Stup i prešao preko teritorije koju je kontrolisao agresor i otišao za Kiseljak. U samom Gradu postojali su određeni punktovi, koji su služili kao „pričuva" i nisu bili aktivni u odbrani R BiH. Zbog opstrukcije odbrane, a ona se ogledala u tome da su u svome brojnom stanju imali par hiljada „zaštićenih" vojnih obveznika kojima su izdavali potvrde da su bili HVO a sjedili su kući i ne želeći se aktivno uključiti u odbranu Sarajeva, iz tih razloga od strane nadležnih organa, HVO Sarajevo je rasformiran 1993. godine.
2. U oktobru 1993. g. od rasformiranog HVO Sarajevo formirana je Hrvatska brigada „Kralj Tvrtko“ u sastavu 1. korpusa ARBiH, određena joj je linija odbrane zgrada Elektroprivrede BiH-Vrbanja most. Na žalost, došlo je do dezertiranja i odlaska na teritoriju agresora na Grbavicu u dva navrata oko 70 boraca ove brigade. Ostaci ove brigade su u ostalom periode rata bili sastavni dio I. korpusa i učestvovali su u odbrani BiH.
3. Naš stav u vezi podizanja Spomen obilježja „HVO Sarajevo“ je da bi to bilo iskrivljivanje historijskih činjenica i poniženja za časne branioce Grada Sarajeva.
4. Predlažemo da se ova inicijativa odbije, to da se pokrene INICIJATIVA DA SE PODIGNE SPOMEN OBILJEŽJE BRANIOCIMA SARAJEVA, čime bi se odalo priznanje svima onima koji su sa puškom u ruci ili na drugi način odbranili Sarajevo.

STAV PREDLAGAČA

Cijeneci izneseno smatramo sljedeće:

Inicijativu za postavljanje Spomen-ploče HVO Sarajevo na području mjesne zajednice Čengić Vila 1 (općina Novo Sarajevo, Sarajevo) kojom će se obilježiti historijski događaj osnivanja i djelovanja vojne organizacije HVO Sarajevo tijekom Obrambeno-oslobodilačkog rata u BiH (1992.-1995.) pokrenula je **Udruga organizatora otpora, umirovljenih i demobiliziranih branitelja HVO Sarajevo**, kao legitimni sljednik autohtonog HVO Sarajevo sa sjedištem na Čengić-Vili, koji je 1992. godine utemeljen na prijedlog Hrvatskog gospodarskog društva BiH (HGD BiH), a ne tadašnjeg HDZ BiH. Na čelu s predsjednikom Marinkom Pejićem, uglednim univerzitetskim profesorom i znanstvenim i društvenim radnikom, HVO Sarajevo sa sjedištem na Čengić-Vili od samog početka rata u BiH djelovao je u okviru **Oružanih snaga RBiH**, otvoreno se suprotstavljajući destruktivnom djelovanju predstavnika „Herceg-Bosne“.

Udruga organizatora otpora, umirovljenih i demobiliziranih branitelja HVO Sarajevo, pokretač Inicijative za izgradnju navedene spomen ploče, **njeguje tekovine tog, autohtonog, probosanskog/državotvornog, HVO Sarajevo (Čengić-Vila) i tekovine Obrambeno-oslobodilačkog rata u BiH (1991.-1995.), što je očito i iz samog službenog znaka Udruge (originalni znak HVO Sarajevo iz 1992. godine s istaknutim grbom hrvatskog naroda i grbom Republike BiH sa zlatnim ljiljanima).**

Ovim putem vam, također, želimo ukazati na bitnu činjenicu da **Udruga organizatora otpora, umirovljenih i demobiliziranih branitelja HVO Sarajevo** ima status boračkog udruženja od posebnog interesa i društvenog značaja za Općinu Novo Sarajevo te da je članica Koordinacije boračkih udruženja Općine Novo Sarajevo. (Općinsko vijeće Općine Novo Sarajevo 2017. godine je proglasilo Udrugu organizatora otpora, umirovljenih i demobiliziranih branitelja HVO Sarajevo boračkim udruženjem od posebnog interesa i društvenog značaja za Općinu Novo Sarajevo). Predsjednik Udruge organizatora otpora, umirovljenih i demobiliziranih branitelja HVO Sarajevo emeritus prof. dr. Marinko Pejić dobitnik je javnog priznanja Plaketa Kantona Sarajevo za izuzetan doprinos razvoju Kantona Sarajevo u oblastima nauke, društvenih djelatnosti i umjetnosti (2018. godina) i javnog priznanja Zahvalnica Općine Novo Sarajevo za doprinos razvoju općine Novo Sarajevo (2019. godina), kao i mnogobrojnih nagrada i priznanja za svoj društveni angažman s ciljem očuvanja jedinstvene i cjelovite BiH.

S obzirom da ste u svom dopisu iznijeli veliki broj znanstveno neargumentiranih i tendencioznih tvrdnji o HVO Sarajevo u cjelini, ne praveći jasnu distinkciju između autohtonog/državotvornog/probosanskog HVO Sarajevo sa sjedištem na Čengić-Vili i disidentskog HVO Stup, koji je predvodio Velimir Marić, **na temelju originalnih ratnih dokumenata objavljenih u znanstveno verificiranim knjigama i autentičnih povijesnih podataka o HVO Sarajevo navedenih u društveno verificiranom znanstvenom radu „Uloga HVO Sarajevo u obrani Sarajeva”, koji je objavljen u zborniku „Politički i vojni značaj odbrane Sarajeva 1992.-1995. godine“ i prezentiran na istoimenoj međunarodnoj znanstvenoj konferenciji u Sarajevu, u izdanju i organizaciji Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu i Vlade Kantona Sarajevo - Ministarstva za boračka pitanja KS**¹, ističemo sljedeće znanstveno verificirane podatke o HVO Sarajevo:

1. S nakanom organiziranja pokreta otpora i logistike, kao njegovog bitnog segmenta, 16.2. 1991. godine, nakon oduzimanja hrvatskih tvrtki u Srbiji i INI-ne crpke na Palama, osnovano je Hrvatsko gospodarsko društvo BiH (HGD BiH). U okviru HGD BiH organizirano je Povjerenstvo za obranu i zaštitu HGD BIH, na čelu s predsjednikom prof.dr. Marinkom Pejićem, koji je tada obnašao dužnost dopredsjednika Općine Ilidža. Povjerenstvo je imalo zadaću napraviti planove obrane i zaštite te organizirati otpor agresiji i uspostaviti suradnju s pokretom otpora iz redova bošnjačkog naroda. Suradnja s pripadnicima pokreta otpora iz reda bošnjačkog naroda (Emin Švrakić, Mustafa Hajrulahović-Talijan, Avdo Hebib, Nusret Šišić-Dedo, Beriz Belkić, Seid Hasanefendić, Zaim Backović, Ramiz Salčin, Husein Mahmutović, Habib Idrizović Edo Arnautović i dr.) ostvarena je od početka 1991. godine.

¹ Napomena: Cilj objavljivanja zbornika i organiziranja naučnog skupa „**Politički i vojni značaj odbrane Sarajeva 1992.-1995. godine**“ bio je znanstveno, cjelovito i svestrano, polazeći od multidisciplinarnog pristupa predmetu istraživanja, proučiti, naučno istražiti i doći do valjanog znanstvenog saznanja o političkom i vojnom značaju odbrane Sarajeva (1992.-1995.)

2. Nakon što je početkom 1992. godine i službeno počela agresija na BiH i opkoljeno Sarajevo, Predsjedništvo HGD BiH, na prijedlog prof. Ante Jerkovića, prof. dr. Marinka Pejića i ing. Zvonimira Jana, pristupilo je organiziranju oružane postrojbe HVO Sarajevo. Istovremeno je na Stupu formirana policijska stanica, za čijeg komandira je postavljen Pero Franjić. Mobiliziran je i pričuvni sastav policije i odmah se otpočinja s obukom tog sastava, koju je vodio iskusni policajac Jozo Anđić. prof.dr. Marinko Pejić je, kao predstavnik Hrvata, bio član Državne komisije za kontrolu obustave vatre. Nakon višemjesečnih priprema, na Osnivačkoj skupštini HVO Sarajevo, koja je održana 29. svibnja 1992. godine u Sarajevu, zvanično je utemeljen HVO Sarajevo, a za njegovog predsjednika jednoglasno je izabran prof. dr. Marinko Pejić. Punu materijalnu i moralnu podršku HVO Sarajevo je dobio od katoličkih i hrvatskih institucija u Sarajevu (Vrhbosanska nadbiskupija, HGD BiH, HKD „Napredak“ itd.), ali i društveno-političkih organa Grada Sarajeva i Republike BiH. Iz razloga prebivališne disperzivnosti hrvatskog pučanstva u Sarajevu, **Gradski stožer HVO Sarajevo, čije je sjedište bilo na Čengić-Vili (ulica Nedima Filipovića 7) pristupilo je formiranju općinskih stožera, kao dijelova jedinstvenog stožera HVO grada Sarajeva, što je bilo okončano do konca ljeta 1992. godine (HVO Novo Sarajevo, HVO Novi Grad, HVO Centar-Stari Grad, HVO Ilidža, HVO Vogošća, HVO Ilijaš i HVO Hrasnica). Bojovnici HVO Sarajevo sa sjedištem na Čengić-Vili cijelo vrijeme bili su angažirani na prvim obrambenim crtama: Otes-Azići-Stup, Dobrinja, Nedžarići, Pofalići, Elektrotehnička škola, Vilsonovo-šetalište-Grbavica, Hrasno Brdo i Žuč.**

Na čelu s prvim predsjednikom prof. dr. Marinkom Pejićem, Hrvatsko vijeće obrane grada Sarajeva, sa sjedištem na Čengić-Vili, u čijem je sastavu, osim Hrvata, bio i **znatan broj Bošnjaka, Srba i drugih**, odmah se uključilo u obranu grada i zajedno s ostalim oružanim postrojbama, s kojima je primjereno surađivalo, činilo je Oružane snage RBiH, priznajući tadašnju legalnu i legitimnu vlast RBiH, na čelu s predsjednikom Predsjedništva RBiH Alijom Izetbegovićem.

Postojanje HVO Sarajevo, koji prihvaća legalnu i legitimnu vlast u BiH, nije išlo u prilog tadašnjoj hercegbosanskoj politici. Stoga predstavnici HVO HZ Herceg-Bosna, s ciljem razbijanja multietničkog sarajevskog HVO-a, u Sarajevo, preciznije u naselje Stup, šalju svog predstavnika Velimira Marića, koji se ustoličio na Stupu kao predsjednik HVO Stup.

HVO Sarajevo sa sjedištem na Čengić-Vili, pod čijim su okriljem bili svi općinski stožeri HVO osim stupskog, otvoreno se suprotstavio Velimiru Mariću i njegovim suradnicima iz HVO-a Stup, koji su povezivani s nizom nezakonitih radnji.

HVO Sarajevo na Čengić-Vili je bio legalni i državotvorni sarajevski HVO, koji se otvoreno konfrontirao s Marićevim HVO Stup, osuđujući javno njegove postupke i distancirajući se od rukovodstva HVO HZ Herceg-Bosna iz Busovače, Kiseljaka i Gruda. Stoga, HVO Stup, na čelu sa Velimirom Marićem, nije priznavao Gradski stožer HVO Sarajevo na Čengić-Vili, odnosno djelovao je kao disidentski i otuđeni HVO sa Stupa.

U rujnu 1992. godine predsjednik HVO Sarajevo (Čengić-Vila) prof. dr. Marinko Pejić nominiran je za novog ministra obrane RBiH, umjesto Jerke Doke, međutim taj prijedlog, zbog Pejićevog neslaganja sa hercegbosanskom politikom, nije podržalo tadašnje rukovodstvo HZ Herceg-Bosna, na čelu s Matom Bobanom.

3. 109 pripadnika HVO Sarajevo položilo je svoje živote na oltar domovine Bosne i Hercegovine i za slobodu svih građana Sarajeva, a u borbama za oslobođenje Sarajeva ranjeno je više od 260 pripadnika HVO Sarajevo. Mnogobrojni pripadnici HVO Sarajevo, nakon njegovog transformiranja 1993. godine, nastavili su se boriti za slobodu Sarajeva kao pripadnici Hrvatske brigade „Kralj Tvrtko“, u okviru Armije BiH.

4. O sudjelovanju HVO Sarajevo (Čengić-Vila) u borbama za oslobođenje Sarajeva, svjedoče i sljedeće izjave i dopisi predstavnika Oružanih snaga RBiH iz ratnog perioda:

U Izvještaju Regionalnog štaba odbrane Sarajevo broj: 01/705-1, od 9. kolovoza 1992. godine, naslovljenom na Glavni štab OS RBiH, komandant Regionalnog štaba odbrane Sarajevo Mustafa Hajrulahović- Talijan, između ostalog, piše sljedeće: „*Borci HVO sa područja Novog Sarajeva, Centra i Starog grada, kojim komanduje Marinko Pejić, do sada su učestvovali u svim bitkama u Sarajevu zajedno sa OS BiH. Nose oznake HVO i OS BiH. Bore se protiv zajedničkog neprijatelja i za jedinstvenu Republiku BiH*“.

U priopćenju za javnost Glavnog štaba OS BiH od 11. rujna 1992. godine Ističe se sljedeće: „...*prvoosnovani sarajevski HVO sa sjedištem na Čengić Vili od početka agresije uključio se u borbu za oslobođenje Grada, a njegovi članovi uživaju veliki ugled među Sarajlijama, pa je i njihov predsjednik Marinko Pejić nedavno predložen za ministra obrane R BiH. Pejić je i ranije pokušavao ujediniti sve sarajevske postrojbe HVO-a, ali nije naišao na razumijevanje na Stupu...*“ (izvor: „*Koju igru igra Marić*“, priopćenje Glavnog štaba OS R BiH, Oslobođenje, 11.9.1992.)

Sarajevsko „Oslobođenje“ 14. rujna 1992. je objavilo priopćenje za javnost Glavnog stožera HVO Sarajevo sa sjedištem na Čengić-Vili o teškoj situaciji na području naselja Doglodi kod Stupa u kojem je istaknuto sljedeće: „... *HVO u Sarajevu, sa sjedištem na Čengić Vili, poduzeo je maksimalne mobilizacijske mjere u pružanju pomoći braniteljima spomenutog borbenog položaja. Ostvarena je potpuna suradnja i koordinacija sa Oružanim snagama BiH, koje su stavile na raspolaganje odgovarajuće vojne potencijale za zaustavljanje prodora srpskih vojnih snaga. Istodobno je HVO Sarajevo (Čengić Vila) poduzeo sve potrebne mjere u zbrinjavanju izbjeglog pučanstva s ovog ugroženog prostora*“ (izvor: „*Zajednički branimo Sarajevo*“, priopćenje HVO Sarajevo Čengić-Vila, u: „Oslobođenje“, Sarajevo, 16.9.1992.).

Mustafa Hajrulahović – Talijan, komandant Regionalnog štaba Oružanih snaga Sarajeva, izjavio je 17. rujna 1992. godine za „Oslobođenje“ sljedeće: „...*Zato smo sve naše aktivnosti i suradnju u operacijama usmjerili ka komandnom mjestu Gradskog stožera HVO sa sjedištem na Čengić Vili. Oni su, zaista, poduzeli sve što je bilo u njihovoj moći da se stanje na ovom dijelu fronta stabilizira. Sudjelovali su u svim borbenim djelovanjima zajedno s jedinicama Armije BiH, kako bi se obranio Stup, odnosno hrvatsko stanovništvo na tom području*“ (izvor: „*Armija BiH i HVO Čengić Vile zajedno brane Stup*“, Oslobođenje, 17.9.1992.).

Znanstveno verificirana literatura s autentičnim povijesnim podacima o vojno-političkoj organizaciji HVO Sarajevo:

1. „HVO SARAJEVO“ (dr.sc. Marijo Pejić, Udruga „Libertas“, 2008.),

2. „Kako smo sačuvali Bosnu i Hercegovinu” (dr.sc. Ivan Markešić, HNV BiH-„Synopsis“, 2004.);
3. „Medijska promocija hrvatskih nevladinih udruga iz Sarajeva“ (dr.sc. Marijo Pejić, JU BKC Sarajevo i Udruga „Libertas“, 2012.),
4. „Hrvatski koordinacijski odbor u Sarajevu“ (prof. dr. Franjo Topić, dr.sc. Hrvoje Šapina, mr.sc. Tvrtko Nevjestić i dr.sc. Marijo Pejić, HKD „Napredak“, 2017.) i
5. “Između neba i granata” (fra Ljubo Lucić, „Svjetlo riječi“, 2005)
6. Zbornik radova: „Politički i vojni značaj odbrane Sarajeva 1992.-1995. godine“ (Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu i Vlada Kantona Sarajevo – Ministarstvo za boračka pitanja KS, 2012.).

Zaključak:

Tvrdnje koje su iznesene u dopisu ne temelje se na historijskim činjenicama, tj. ne odnose se na autohtoni HVO Sarajevo sa sjedištem na Čengić Vili, čije je postojanje i djelovanje od historijskog značaja za grad Sarajevo i BiH.

Ovim putem ističemo da je Udruga organizatora otpora, umirovljenih i demobiliziranih branitelja HVO Sarajevo pokrenula Inicijativu za postavljanje Spomen-ploče HVO Sarajevo na području mjesne zajednice Čengić Vila 1 (općina Novo Sarajevo, Sarajevo), a Grad Sarajevo je nosilac cijelog projekta kojom će se obilježiti historijski događaj osnivanja i djelovanja autohtonog/probosanskog/državotvornog HVO Sarajevo, čije je sjedište bilo na Čengić-Vili, tokom Odbrambeno-oslobodilačkog rata u BiH (1992.-1995.)